

Naukowcy w obronie Tatr

Sz. P. Jan Szyszko
Minister Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

Zwracamy się do Pana jako zwykli obywatele a równocześnie przedstawiciele świata polskiej nauki, by po raz kolejny wyrazić swoje głębokie zaniepokojenie losem polskich Tatr.

Ten najwyższy górotwór Karpat oraz najbardziej unikatowy i bezcenny fragment polskiej przyrody wymaga naszej stałej troski. Tatry są bowiem nie tylko Parkiem Narodowym, ale także Międzynarodowym Rezerwatem Biosfery. Są także elementem europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Tatry są miejscem, gdzie kształtowały się nie tylko nowoczesne idee ochrony przyrody w Polsce, ale i wykuwana była ideologia turystyki przyjaznej środowisku naturalnemu.

Fot. Andrzej Śliwiński

Obecnie w Urzędzie Miasta Zakopane, na wniosek Polskich Kolei Linowych Sp. z o.o., toczy się postępowanie o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przebudowy kolei linowej „Kuźnice - Kasprowy Wierch”. Polskie Koleje Linowe dążą nie tylko do modernizacji (na którą jest zgoda zarówno Rady Naukowej Parku, jak i organizacji ekologicznych), ale także do dwukrotnego zwiększenia przepustowości kolei linowej Kuźnice - Kasprowy Wierch - ze 180 do 360 osób/godz. Oznacza to, że w samo serce Tatrzańkiego Parku Narodowego, w najcenniejsze obszary przyrodnicze, będzie wwożonych w skali roku ponad milion osób, co w zasadniczy sposób zmienia parametry oddziaływań tej inwestycji na środowisko. Budowa kolei linowej już w latach 30-tych XX wieku, kiedy Tatry nie były jeszcze parkiem narodowym, spotkała się ze zdecydowanym sprzeciwem ogromnej większości polskiego społeczeństwa, i została uznana za inwestycję, która wpłynie destrukcyjnie na przyrodę Tatr - czas wyraźnie potwierdził te obawy. Protestowali wówczas najwybitniejsi polscy przyrodnicy, ludzie nauki i kultury; do dymisji, na znak protestu, podała się Państwowa Rada Ochrony Przyrody wraz z jej przewodniczącym, światowej sławy autorytetem, profesorem Władysławem Szaferem - późniejszym rektorem Uniwersytetu Jagiellońskiego i wiceprezesem Polskiej Akademii Nauk.

Fot. Andrzej Śliwiński

Decyzja o rozbudowie kolei linowej o zwiększonej przewoźności (do 360 osób/godz.) na terenie Tatrzańkiego Parku Narodowego i w obszarze Natura 2000 - „Tatry”, powinna być także podejmowana z pełnym respektowaniem prawa. Zwracamy uwagę, że obowiązek przeprowadzenia tzw. oceny habitatowej wynika z postanowień nie tylko prawa polskiego, ale także prawa wspólnotowego (Dyrektywa Habitatowa 92/43/EWG). Przedsięwzięcie, o którym mowa, może zostać zrealizowane dopiero po wykazaniu, że nie naruszy ono w sposób zasadniczy i trwały walorów danego terenu. Ewentualna decyzja organu prowadzącego postępowanie (Urzędu Miasta Zakopane) o zwolnieniu inwestora z obowiązku przeprowadzenia procedury OOS - co zdaje się mieć faktycznie

miejsce - byłyby podjęta z ewidentnym naruszeniem zarówno ww. dyrektyw UE, jak i ustawy Prawo ochrony środowiska, co w konsekwencji doprowadziłoby do późniejszego stwierdzenia nieważności wydanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 11 POŚ), wstrzymania inwestycji oraz konieczności przywrócenia stanu pierwotnego. Naraziłoby ponadto Państwo Polskie na konieczność składania wyjaśnień przed Komisją Europejską i zapłacenia bardzo wysokich kar pieniężnych z budżetu Państwa. Na konieczność przygotowania Raportu (OOŚ) z pełnym udziałem specjalistów i strony społecznej wskazuje jednomyślne stanowisko Rady Naukowej Tatrzańskiego Parku Narodowego i wielu prawników oraz opinia Przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody w Krakowie (z dnia 27.01.2006 r.).

Apelujemy do Pana Ministra o nałożenie na inwestora obowiązku przeprowadzenia pełnego postępowania w sprawie oceny oddziaływania planowanej inwestycji na środowisko przyrodnicze. Tylko rzetelnie przeprowadzone postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanej przebudowy - niezbędne w przypadku tak bezcennego obszaru, może dać odpowiedź na pytanie: w jaki sposób zwiększenie przepustowości kolei (ze 180 do 360 osób/godz.) będzie oddziaływać na środowisko przyrodnicze Tatr. Dopiero po uzyskaniu wiarygodnych wyników takiej oceny można wydać odpowiedzialną decyzję i ewentualne pozwolenie na realizację przedsięwzięcia.

Chcemy jeszcze raz z mocą przypomnieć, że planowana inwestycja od początku budziła ogromne kontrowersje i nie może dzisiaj być realizowana z naruszeniem podstawowych procedur. Tak ważna decyzja nie może zostać podjęta za zamkniętymi drzwiami! Byłaby to wyjątkowa nieodpowiedzialność, narażająca na szwank nie tylko dobre imię Kraju i jego finanse, ale także zagrażająca bezcennemu dziedzictwu przyrodniczo-kulturowemu.

Z poważaniem

- **Prof. dr hab. inż. Stefan Kozłowski** (Katolicki Uniwersytet Lubelski, były minister ochrony środowiska, przewodniczący Komitetu - Człowiek i Środowisko PAN)
- **Prof. dr hab. Zbigniew Mirek** (Instytut Botaniki Polskiej Akademii Nauk, przewodniczący Rady Naukowej Tatrzańskiego Parku Narodowego)
- **Prof. dr hab. Henryk Okarma** (Instytut Ochrony Przyrody PAN, Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody woj. małopolskiego)
- **Prof. dr hab. Ludwik Tomiałojć** (Uniwersytet Wrocławski, przewodniczący Komitetu Ochrony Przyrody PAN)
- **Prof. dr hab. Piotr Dawidowicz** (Uniwersytet Warszawski, Przewodniczący Komitetu Ekologii Polskiej Akademii Nauk)
- **Prof. dr hab. Stanisław Juchnowicz** (Politechnika Krakowska, Dyrektor Międzynarodowego Ośrodka Kształcenia Urbanistów, współzałożyciel i Honorowy Prezes Polskiego Klubu Ekologicznego)
- **Prof. dr hab. Maria Ławrynowicz** (Uniwersytet Łódzki, członek Państwowej Rady Ochrony Przyrody)
- **Prof. dr hab. Krystyna Falińska** (Instytut Botaniki Polskiej Akademii Nauk)
- **Prof. dr hab. Zbigniew T. Wierzbicki** (Uniwersytet im. M. Kopernika w Toruniu)
- **Prof. dr hab. Jerzy Lefeld** (Polska Akademia Nauk)
- **Prof. dr hab. Michał Gruszczyński** (Państwowy Instytut Geologiczny)
- **Prof. dr hab. Elżbieta Cichocka** (kierownik Katedry Ochrony Przyrody KUL)
- **Prof. dr hab. Wojciech Goszczyński** (kierownik Katedry Ochrony Roślin i Krajobrazu KUL)
- **Prof. dr hab. Jacek Kolbuszewski** (Uniwersytet Wrocławski)
- **Prof. dr hab. Jadwiga Siemińska-Słupska** (Instytut Botaniki Polskiej Akademii Nauk)
- **Prof. dr hab. Konrad Wołowski** (Instytut Botaniki Polskiej Akademii Nauk)

- **Prof. dr hab. Marta Mizianty** (Instytut Botaniki Polskiej Akademii Nauk)
- **Prof. dr hab. Ludwik Frey** (Instytut Botaniki Polskiej Akademii Nauk)
- **Prof. dr hab. Ewa Zastawniak** (Instytut Botaniki Polskiej Akademii Nauk)
- **Prof. dr hab. Krystyna Wasylikowa** (Instytut Botaniki Polskiej Akademii Nauk)
- **Prof. dr hab. Leon Stuchlik** (Instytut Botaniki Polskiej Akademii Nauk)
- **Prof. dr hab. Magdalena Ralska-Jasiewiczowa** (Instytut Botaniki Polskiej Akademii Nauk)
- **Prof. dr hab. Halina Piękoś-Mirkowa** (Instytut Ochrony Przyrody PAN)
- **Prof. dr hab. Zbigniew Głowaciński** (Instytut Ochrony Przyrody PAN)
- **Prof. dr hab. Andrzej Manecki** (Akademia Górniczo-Hutnicza)
- **Prof. dr hab. Jacek Rajchel** (Akademia Górniczo-Hutnicza)
- **Prof. dr hab. Maria Sas-Gustkiewicz** (Akademia Górniczo-Hutnicza)
- **Prof. dr hab. Ksenia Mochacka** (Akademia Górniczo-Hutnicza)
- **Prof. dr hab. Barbara Oleksyn** (Uniwersytet Jagielloński)
- **Prof. dr hab. Mieczysława Najbar** (Uniwersytet Jagielloński)
- **Prof. dr hab. Jan Najbar** (Uniwersytet Jagielloński)
- **Prof. dr hab. Elżbieta Pyza** (Uniwersytet Jagielloński)
- **Prof. dr hab. Józef Niwaliński** (Uniwersytet Jagielloński)
- **Prof. dr hab. Maria Olech** (Uniwersytet Jagielloński)
- **Prof. dr hab. Jan Pinowski** (Centrum Badań Ekologicznych PAN, Warszawa)
- **Prof. dr hab. Tomasz Wesółowski** (Uniwersytet Wrocławski)
- **Prof. dr hab. Józef Banaszak** (dyrektor Instytutu Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy)
- **Prof. dr hab. Jan Marek Wójcik** (Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży)
- **Prof. dr hab. inż. Bogdan Olszowski** (Politechnika Krakowska)
- **Prof. dr hab. Piotr Tryjanowski** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań)
- **Prof. dr hab. Wojciech Niedbała** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań)
- **Prof. dr hab. Krystyna Czyżewska** (Uniwersytet Łódzki)
- **Prof. dr hab. Jan T. Siciński** (Uniwersytet Łódzki)
- **Prof. dr hab. Jerzy Fabiszewski** (Akademia Rolnicza Wrocław, członek koresp. PAN)
- **Prof. dr hab. Jerzy Błoszyk** (kierownik Zbiorów Przyrodniczych Wydziału Biologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu)
- **Prof. dr hab. Andrzej Paulo** (Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków)
- **Prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz** (Wydział Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego)
- **Prof. dr hab. Janusz Kruk** (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Kraków)
- **Prof. dr hab. Anna Hillbricht-Ilkowska** (Centrum Badań Ekologicznych PAN, Warszawa)
- **Prof. dr hab. Marcin Pliński** (Uniwersytet Gdański)
- **Prof. dr hab. Tomasz Osiejuk** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań)
- **Prof. dr hab. Stanisław Balcerkiewicz** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań)
- **Prof. dr hab. Paweł Migula** (Uniwersytet Śląski)
- **Prof. dr hab. inż. Janusz Orkisz** (Politechnika Krakowska)
- **Prof. dr hab. Alina Kabata-Pendias** (Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa, Puławy)
- **Prof. dr hab. Włodzimierz Jędrzejewski** (Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży)
- **Prof. nadzw. dr hab. Ludwik Lipnicki** (AWF Poznań, Zamiejscowy Wydział Kultury Fizycznej w Gorzowie Wlkp.)
- **Prof. nadzw. dr hab. Zdzisław Adach** (AWF Poznań, Zamiejscowy Wydział Kultury Fizycznej w Gorzowie Wlkp.)
- **Prof. nadzw. dr hab. Tomasz Jurek** (AWF Poznań, Zamiejscowy Wydział Kultury Fizycznej w Gorzowie Wlkp.)
- **Prof. nadzw. dr hab. Tadeusz Grabarczyk** (Wydział Filozoficzno-Historyczny Uniwersytet Łódzki)
- **Prof. dr hab. Danuta Danek** (Instytut Badań Literackich PAN, Warszawa)

- **Prof. dr hab. Kazimierz Stępczak** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań)
- **Prof. dr hab. Andrzej Richling** (Uniwersytet Warszawski, członek Państwowej Rady Ochrony Przyrody)
- **Prof. dr hab. Stanisław Wika** (Uniwersytet Śląski, przewodniczący Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody w Katowicach)
- **Prof. dr hab. Stanisław Cabała** (Uniwersytet Śląski)
- **Prof. dr hab. Aleksander Herczek** (Uniwersytet Śląski)
- **Prof. dr hab. Joanna Gliwicz** (MiIZ PAN Warszawa)
- **Prof. dr hab. Maciej Gromadzki** (Zakład Ornitologii PAN, Gdańsk, członek Państwowej Rady Ochrony Przyrody)
- **Prof. dr hab. Tadeusz Przybylski** (Instytut Dendrologii PAN w Kórniku)
- **Prof. dr hab. inż. Zenon Waszczyszyn** (prof. emer. Politechniki Krakowskiej, prof. zw. Politechniki Rzeszowskiej, dr h.c. Budapest Univ. of Technology & Economics, czł. koresp. PAN, czł. czynny PAN)
- **Prof. dr hab. Renata Grzegorzczkova** (Uniwersytet Warszawski)
- **Prof. zw. dr Andrzej Grzegorzczyk** (emeryt) Inst. Filozofii i Socjologii PAN)
- **Prof. dr hab. Andrzej Bereszyński** (Akademia Rolnicza, Poznań, członek Państwowej Rady Ochrony Przyrody)
- **Prof. dr hab. January Weiner** (Uniwersytet Jagielloński)
- **Prof. dr hab. Kazimierz Zarzycki** (Instytut Botaniki PAN, Kraków)
- **Prof. dr hab. Krystyna Grodzińska** (Instytut Botaniki PAN, Kraków)
- **Prof. dr hab. Adam Łomnicki** (Uniwersytet Jagielloński).